Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT
DE VLAAMSE MINISTER VAN WONEN, ENERGIE EN KLIMAAT, TOERISME EN JEUGD

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Principiële goedkeuring van de ontwerpteksten van de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen – periode 2027 – 2030

Samenvatting

Volgend op een beleidsevaluatie van de bestaande energiebeleidsovereenkomsten met de Vlaamse energie-intensieve ondernemingen startten de minister bevoegd voor Economie en de minister bevoegd voor Energie en Klimaat een doelgroepenoverleg op met de sectorfederaties van de energie-intensieve industrie over een eventueel vervolg ervan in de vorm van een nieuwe energiebeleidsovereenkomst. De energiebeleidsovereenkomst wordt verlengd voor de periode 2027 – 2030, met mogelijkheid tot verlenging met vier jaar. Het ambitieniveau van de nieuwe energiebeleidsovereenkomst wordt opgetrokken. De doelgroep van de energiebeleidsovereenkomst wordt verbreed naar alle ondernemingen met een finaal energiegebruik vanaf 85 TJ. Daarnaast wordt de definitie van rendabele maatregelen verder verstrengd. Verder vindt er ook een verbreding plaats naar het klimaatthema, via de mogelijkheid tot inzet van vervangende klimaatmaatregelen en het opstellen van klimaatroadmaps door VER-bedrijven.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEINEN: Omgeving & Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie
BELEIDSVELDEN: Energie & Economie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 19 oktober 2026 verkregen.
Het begrotingsakkoord werd op 26 oktober 2026 verkregen.

2. **INHOUD**

A. ALGEMENE TOELICHTING

In het Vlaamse regeerakkoord 2024-2029 werd opgenomen om de verlenging van de energiebeleidsovereenkomsten (2023 – 2026) te evalueren :
"Daarnaast evalueren we de verlenging van de energiebeleidsovereenkomsten (EBO's) voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen (VER-ondernemingen en niet-VER-ondernemingen), en dat ten laatste eind 2025."

Dit wordt ook herhaald in zowel de Beleidsnota Energie als in de Beleidsnota Economie, wetenschap, innovatie en industrie:
"De Energiebeleidsovereenkomsten (verder: EBO's) vormen momenteel het speerpunt van het Vlaams beleid voor de energie-intensieve ondernemingen.
Deze vrijwillige overeenkomsten werden voor een eerste keer ingevoerd eind 2002. In 2004 werd ook het begrip energie-efficiëntie ingevoerd in de procedure van de milieuvergunning (ondertussen omgevingsvergunning), via de verplichting tot het toevoegen van een energieplan of energiestudie bij vergunningsaanvraag voor energie-intensieve ondernemingen.
De huidige, derde generatie van vrijwillige overeenkomst met de energie-intensieve ondernemingen, de EBO2, heeft als doelstelling dat de Vlaamse energie-intensieve ondernemingen vooraanstaand zijn en blijven op gebied van energie-efficiëntie. Deze EBO2 loopt over de periode 2023-2026. Ten opzichte van de vrijwillige overeenkomst van de tweede generatie (EBO1 2015 – 2022) werd het ambitieniveau opgetrokken, de doelgroep verbreed naar alle energie-intensieve ondernemingen en de definitie van rendabele maatregelen aangescherpt. Verder werd eenmalige rapportering over warmtevraag en restwarmteaanbod toegevoegd, alsook een verbreding naar het klimaatthema via de eenmalige opmaak van een klimaataudit of een eerste klimaatroadmap.
Recent werd de regelgeving rond energie-efficiëntie voor energie-intensieve ondernemingen versterkt. Zo werd de drempel voor een conform verklaard energieplan verlaagd naar 100 TJ (27,78 GWh). Hierdoor moesten uiterlijk eind 2022 alle energie-intensieve ondernemingen over een conform verklaard energieplan beschikken. Verder werd de rendabiliteitsdrempel voor het verplicht uitvoeren van energie-efficiëntie verbeterende maatregelen in 2022 verder aangescherpt naar een IRR groter dan 13% na belastingen. Ook voor de niet energie-intensieve ondernemingen is een nieuwe versterkte wetgeving van start gegaan eind december 2022.
Vlaanderen heeft nu meer dan 20 jaar ervaring met deze vrijwillige overeenkomsten, met als focus het verbeteren van de energie-efficiëntie van de bestaande (veelal) fossiele processen in de energie-intensieve industrie via het uitvoeren van rendabele maatregelen. Aangezien de huidige EBO's aflopen na 2026, is het belangrijk een verderzetting grondig te evalueren, in overleg met de betrokken sectoren. We houden hierbij rekening met de impact van de prestaties én tegenprestaties op het huidig en het toekomstig klimaat- en energiebeleid, het maximaal vermijden van bijkomende administratieve lasten, een blijvende duurzame verankering van onze Vlaamse industrie, rechtszekerheid, technologie neutraliteit en met de bijdrage aan de klimaat- en energietransitie inzake o.m. elektrificatie, flexibiliteit (opslag en vraagzijdebeheer) en implementatie van low carbon technologieën, etc.
De volledige evaluatie zal afgerond zijn tegen december 2025 en dit in samenwerking met de bevoegde diensten van de minister bevoegd voor Economie.

Deze beleidsevaluatie is beschikbaar op https://www.ewi-vlaanderen.be/onze-opdracht/strategisch-beleid/afgeronde-beleidsevaluaties/beleidsevaluaties-2026.

Volgend op deze beleidsevaluatie werd in 2026 een intern overleg georganiseerd tussen verschillende entiteiten van de Vlaamse Overheid (VEKA, WEWILS en VLAIO) en de betrokken sectorfederaties. Dit resulteerde in een conceptnota over de verlenging van de energiebeleidsovereenkomst, die goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering op 17 juli 2026. Deze conceptnota gaat als bijlage.

Op basis van deze conceptnota en de verkregen input van het Verificatiebureau werd het overlegtraject met de betrokken sectorfederaties verder gezet na de zomer van 2026.

Dit resulteerde in een door de leden van het doelgroepenoverleg gedragen ontwerptekst voor een nieuwe energiebeleidsovereenkomst.

In het kader van de voorbereiding van een convenant glastuinbouw wordt momenteel, conform het VEKP, een sectorspecifieke EBO onderzocht die de ganse glastuinbouwsector beoogt, en dus niet enkel vestigingen met een gemiddeld jaarlijks finaal energiegebruik van ten minste 85 TJ. Glastuinbouwbedrijven met een verbruik boven 85 TJ zouden dan door zowel deze nieuwe EBO als door de sectorspecifieke EBO worden gevat. De mogelijkheid wordt voorzien dat de ondernemingen die onder beide EBO's vallen, naar de sectorspecifieke energiebeleidsovereenkomst glastuinbouw kunnen overstappen van zodra die in werking treedt.

Voor de inhoud van deze ontwerptekst wordt verwezen naar de toelichting bij de artikelen, alsook naar de ontwerptekst zelf in bijlage.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

ARTIKEL 1
Omvat de definitie van een aantal begrippen, zoals verder in de tekst van de energiebeleidsovereenkomst gehanteerd.

ARTIKEL 2
Geeft de doelstellingen en het toepassingsgebied weer voor de energiebeleidsovereenkomst.

ARTIKEL 3
De energiebeleidsovereenkomst treedt in werking op 1 januari 2027 en loopt over een periode van vier jaar, mogelijks verlengbaar met vier jaar. Voor late toetreders (= na 1 januari 2027) wordt ook een datum van inwerkingtreding bepaald.

ARTIKEL 4
De energiebeleidsovereenkomst is een overeenkomst naar burgerlijk recht en heeft haar wettelijke basis in het Energiedecreet.

ARTIKEL 5
Geeft de samenstelling en de taken weer van de Commissie EBO. Zowel samenstelling als taken zijn vergelijkbaar met deze van de Commissie EBO uit de huidige lopende energiebeleidsovereenkomsten.

ARTIKEL 6
Beschrijft het Verificatiebureau. Er is voor gekozen verder te werken met het huidige Verificatiebureau zoals vandaag bestaand in de huidig lopende energiebeleidsovereenkomsten. Er is dus niet voor gekozen deze taak uit te besteden, aangezien zowel overheid als sectoren groot belang hechten aan de onafhankelijkheid en kwaliteit van de geleverde verificaties.

ARTIKEL 7
Hier wordt beschreven hoe ondernemingen voor hun vestigingen en hoe sectororganisaties kunnen toetreden tot de energiebeleidsovereenkomst.

ARTIKEL 8
Beschrijft het engagement van de toegetreden ondernemingen: algemene bepalingen, de inhoud van het opstellen van een energieplan op basis van de resultaten van de energetische doorlichting van

de vestiging, de monitorings- en rapportageverplichtingen, de invoer van een energiebeheersysteem in de onderneming en het opstellen van een klimaatroadmap (VER-bedrijven). Voor het energieplan wordt eveneens beschreven wat de inhoud moet zijn en hoe de goedkeuringsprocedure loopt en met welke termijnen hierbij rekening gehouden moet worden.

ARTIKEL 9
Hier wordt beschreven hoe de verslaggeving door de onderneming dient te gebeuren met betrekking tot de voortgang van de uitvoering van het energieplan. Deze verslaggeving gebeurt jaarlijks en omvat welke rendabele maatregelen en vervangende maatregelen uitgevoerd werden, wat de daarmee gepaard gaande besparingen waren, welke studiemaatregelen afgerond werden en of deze verder te behandelen zijn als rendabele maatregel, en ingepland dienen te worden in het energieplan, welke overige maatregelen uitgevoerd werden en welke energiebeheermaatregelen geïmplementeerd werden. De verificatie van de verslaggeving gebeurt door het Verificatiebureau.

ARTIKEL 10
Beschrijft de criteria die gehanteerd worden om na te gaan of een onderneming voldoet aan haar engagementen zoals vermeld in het energieplan. Hier wordt ook beschreven wanneer en hoe vervangende maatregelen ter vervanging van een maatregel uit het energieplan ingezet kunnen worden, alsook de regels voor de toepassing van economische of technische pardonnabiliteit.
Hier wordt ook aangegeven tegen wanneer de klimaatroadmap (VER-bedrijven) ingeleverd moet worden.

ARTIKEL 11
Geeft de engagementen vanwege de Vlaamse Regering weer; dit zijn de tegenprestaties voor de toegetreden ondernemingen. Het betreft hier het niet opleggen van bijkomende regelgeving op Vlaams niveau met betrekking tot energie-efficiëntie aan de toegetreden ondernemingen, inclusief geen nieuwe energie- of CO_2-taks of heffing voor de ondernemingen en geen aanvullende verplichting rond lokale energieproductie op de site van de vestiging (tenzij Europees verplicht en met uitsluiting van een aantal gespecifieerde verplichtingen), het aanvaarden van het energieplan in het kader van de energiebeleidsovereenkomst als een geldig conform verklaard energieplan in het kader van het Energiebesluit, het voeren van positieve communicatie rond de energiebeleidsovereenkomst en het garanderen dat de klimaatroadmap geheel of gedeeltelijk gebruikt kan worden voor het aanvragen van VLAIO-ondersteuningsmechanismen.

ARTIKEL 12
Geeft de engagementen van de sectororganisaties weer.

ARTIKEL 13
Beschrijft de verslaggeving door het Verificatiebureau aan de Commissie EBO, met de uiterste termijnen tegen wanneer de rapporten ingeleverd moeten worden en wat de inhoud en het aggregatieniveau van die rapporten dient te zijn.
Beschrijft eveneens de verslaggeving van de Commissie EBO aan de overheid. Ook hier worden deadlines, inhoud en aggregatieniveau van de rapporten gegeven.

ARTIKEL 14
Beschrijft de procedure tot schrapping van een vestiging van een onderneming uit de energiebeleidsovereenkomst indien deze onderneming voor haar vestiging niet voldoet aan de verplichtingen in kader van de energiebeleidsovereenkomst. Na aanmelding van de onderneming op de Commissie EBO zal de Commissie EBO eenmalig een uiterste termijn vastleggen tegen wanneer de onderneming alsnog kan voldoen aan haar verplichtingen. Als bij verstrijken van deze termijn nog steeds niet voldaan is aan de verplichtingen dan zal de vestiging van deze onderneming geschrapt worden door de ministers bevoegd voor energie en economie van de lijst met toegetreden vestigingen tot de energiebeleidsovereenkomst. Verder wordt ook opgenomen dat een geschrapte vestiging van een onderneming niet terug kan toetreden tot de energiebeleidsovereenkomst.

//

ARTIKEL 15
Beschrijft hoe de kosten voor deze energiebeleidsovereenkomst verdeeld zullen worden over de verschillende partijen.

ARTIKEL 16
Geeft de bepalingen voor geheimhouding van gegevens. Alle individuele gegevens van de toegetreden ondernemingen worden beschouwd als vertrouwelijke informatie.

ARTIKEL 17
Beschrijft de wijzigingsmodaliteiten of de mogelijkheid tot opheffing van de energiebeleidsovereenkomst. De redenen voor wijziging of opheffing van de energiebeleidsovereenkomst worden opgesomd in het eerste lid van het artikel. De Commissie EBO kan bij unanieme beslissing een voorstel tot wijziging indienen bij de minister bevoegd voor energie, die op basis van dit voorstel initiatief zal nemen om een voorstel tot wijziging van de energiebeleidsovereenkomst in te leiden bij de Vlaamse Regering. Ook de modaliteiten tot opheffing van de energiebeleidsovereenkomst worden beschreven. In dit laatste geval zijn het de ministers bevoegd voor energie en economie die samen de vraag tot opheffing inleiden bij de Vlaamse regering.

ARTIKEL 18
Beschrijft de opzeggingsmodaliteiten voor een individuele onderneming of sectororganisatie. Dit kan steeds via een aangetekend schrijven aan de Commissie EBO met motivering.

3. **BESTUURLIJKE IMPACT**

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De belangrijkste kost voor de Vlaamse overheid is bewaking van de correcte uitvoering van de energiebeleidsovereenkomst door het Verificatiebureau. De middelen voor het Verificatiebureau zijn via de vergoeding van referentietaak 12 "Verificatiebureau Benchmarking Vlaanderen (VBBV)" in de toelage aan VITO opgenomen.
Deze referentietaak Verificatiebureau omvat een aantal deeltaken:

- Opvolging en verificatie van de tot de energiebeleidsovereenkomst toegetreden vestigingen van ondernemingen (EBO);
- Adviesverlening over energiestudies en energieplannen in het kader van het Energiebesluit (BEP);
- Verificatie van monitoringprotocollen in het kader van het verhandelbare emissierechtensysteem (ETS);
- Verificatie steunaanvragen compensatie indirecte emissies (CIE);
- Verificatie in het kader van supercap-regeling (supercap).

De deeltaak EBO van referentietaak 12 "Verificatiebureau Benchmarking Vlaanderen" kost momenteel 1,47 miljoen euro/jaar.
De nieuwe energiebeleidsovereenkomst zal geen verhoogde capaciteit vergen van het Verificatiebureau in vergelijking met de huidige aflopende energiebeleidsovereenkomsten. Dit omdat potentieel bijkomend werk door de verbreding van de doelgroep in evenwicht is met de vermindering aan werk bij het valideren van de klimaatroadmap. De doelgroep van de nieuwe energiebeleidsovereenkomst wordt verbreed door de verlaging naar een ondergrens van 85 TJ finaal energiegebruik. Deze bijkomende doelgroep wordt ingeschat op een 50-tal vestigingen, die al dan niet zullen toetreden tot de nieuwe energiebeleidsovereenkomst. Dit geeft bijkomend werk voor goedkeuring van energieplannen en jaarlijkse monitoring. De klimaatroadmap blijft een engagement voor de VER-bedrijven, maar VER-bedrijven die al een klimaatroadmap in de vorige energiebeleidsovereenkomst opstelden moeten niets doen. Voor het merendeel van de VER-bedrijven

zal dus geen klimaatroadmap gevalideerd moeten worden in de nieuwe energiebeleidsovereenkomst, wat een vermindering van werklast geeft in de nieuwe energiebeleidsovereenkomst ten opzichte van de vorige energiebeleidsovereenkomst.
Er is dus geen nood aan bijkomend budget voor de deeltaak EBO van referentietaak 12 "Verificatiebureau Benchmarking Vlaanderen".

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verkregen op 19 oktober 2026. Het advies is als bijlage bijgevoegd.

De Inspectie van Financiën geeft een positief advies, met als voorwaarde dat deze energiebeleidsovereenkomst in de toekomst niet het voorwerp uit zal maken van een budgettaire meervraag in het kader van een begrotingsopmaak of -aanpassing. Aan deze voorwaarde zal voldaan worden aangezien er geen nood is aan bijkomend budget voor de deeltaak EBO van referentietaak 12 "Verificatiebureau Benchmarking Vlaanderen".

Verder geeft het advies ook aan dat er met toepassing van artikel 31, §1 van het BVR VCO voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, vereist is.
Dit begrotingsakkoord werd verkregen op 26 oktober 2026.

B. ESR-TOETS

Dit ontwerp van besluit heeft geen impact op ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit ontwerp van besluit heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit ontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. **VERDER TRAJECT**

Het ontwerp van energiebeleidsovereenkomsten moet worden voorgelegd aan de SERV en de Minaraad voor advies.
Het ontwerp van energiebeleidsovereenkomsten moet overgemaakt worden aan het Vlaams Parlement voor bespreking, conform artikel 7.7.1, §2 van het Energiedecreet.

5. **VOORSTEL VAN BESLISSING**

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar eerste principiële goedkeuring te hechten aan de ontwerptekst van de nieuwe energiebeleidsovereenkomst voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen.

2. de Vlaamse minister, bevoegd voor energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van energiebeleidsovereenkomst het advies in te winnen van de SERV en de Minaraad met het verzoek het advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen.

3. de Vlaamse minister, bevoegd voor energie, te gelasten voornoemd ontwerp van energiebeleidsovereenkomsten over te maken aan het Vlaams Parlement voor bespreking.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse Minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd

Melissa DEPRAETERE

Bijlagen

1. Ontwerptekst van de energiebeleidsovereenkomsten
2. Conceptnota EBO3
3. Het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 19 oktober 2026
4. Het begrotingsakkoord d.d. 26 oktober 2026